

Lapsivaikutusarviointi

Ennakoarviointilomaketta käytetään tarvittaessa kaikessa Espoon kaupungin päätöksenteon valmistelussa. Myös lapsivaikutusten arvioinnissa käytetään tätä lomaketta. Valmistelussa huomioidaan päätöksen kannalta oleelliset näkökulmat ja väestöryhmät.

Tutustu ohjeisiin ja tarkistuslistaan sivulla: [linkki ennakoarvioinnin ohjesivulle \(Essi\)](#)

Asia valmistelun kohteena oleva asian aihe	Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti alkuopetuksessa
Asiasta päättävä taho ja lopullinen päätöksentekijä	Kasvun ja oppimisen lautakunta
Valmistelijat valmistelun vastuuhenkilön/ henkilöiden nimi, nimike ja tulosyksikkö	Giedre Soinio, päällikkö, Monikulttuuriset opetuspalvelut, Suomenkielinen perusopetus Sara Takala, suunnittelija, Monikulttuuriset opetuspalvelut, Suomenkielinen perusopetus
Päivämäärä: päivä / kuukausi / vuosi	27.11.2024
Muut valmisteluun osallistuneet esim. asiantuntijat, järjestetyt asiakasarviointilaisuudet	Sariminna Solala, aluepäällikkö, Matinkylä-Olarin ja Tapiolan alueet, Suomenkielinen perusopetus Teea Kankaanpää, suunnittelija, Hallintopalvelut, Suomenkielinen perusopetus Friisilän, Kuitinmäen, Matinlahden, Olarin, Päivänkehrän ja Tiistilän koulujen henkilökunta Pilottioppilaat ja heidän huoltajansa
Lyhyt kuvaus arvioitavasta asiasta	Kasvun ja oppimisen lautakunta on aiemmin päättänyt inklusiivisen valmistavan opetuksen pilotin toteuttamisesta Matinkylä-Olarin alueella lukuvuosina 2023–2024 ja 2024–2025. Pilotin aikana kaikki alueen 1. ja 2. luokan valmistavan opetuksen oppilaat ovat saaneet valmistavaa opetusta inklusiivisesti omissa lähikouluissaan. Pilotin tulosten perusteella arvioidaan, olisiko tarkoituksenmukaista järjestää alkuopetuksessa tapahtuva perusopetukseen valmistava opetus inklusiivisesti koko Espoon alueella.

NYKYTILA (=vaihtoehto 0)	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2 (täytä tarvittaessa)
<p>Espoo tarjoaa suomenkielistä perusopetukseen valmistavaa opetusta ryhmämuotoisesti ja inklusiivisesti. Opetusmuoto määräytyy oppilaan suomen kielen taidon ja koulunkäyntitilastaan perusteella. Valmistava opetus kestää 9 kuukautta.</p> <p>Oppilaat, jotka eivät vielä osaa suomea, aloittavat opiskelun ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa (RVAL). Opetusta järjestetään alueellisesti pienryhmissä, joissa on eri-ikäisiä oppilaita (vuosiluokat 1–6 ja 7–9). Oppilas sijoitetaan omalla oppilaaksiottoalueellaan lähimpään mahdolliseen kouluun, jonka valmistavan opetuksen ryhmässä on tilaa. Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilas siirtyy opiskelemaan omaan lähikouluunsa. Oppilas voi myös hakea toissijaiseen kouluun tai painotettuun opetukseen.</p> <p>Jos oppilas osaa jo jonkin verran suomea, hän voi saada inklusiivista valmistavaa opetusta (IVAL) omassa lähikouluunsa. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa oppilas saa valmistavaa opetusta yleisopetuksen luokassa.</p> <p>Kasvun ja oppimisen lautakunta on aiemmin päättänyt inklusiivisen valmistavan opetuksen pilotin toteuttamisesta Matinkylä-Olarin alueella lukuvuosina 2023–2024 ja 2024–2025. Pilotin aikana kaikki alueen 1. ja 2. luokan valmistavan opetuksen oppilaat saavat valmistavaa opetusta inklusiivisesti omassa lähikouluissaan.</p> <p>Syksyllä 2024 valmistavaa opetusta tarvitsevista koulutulokkaista 62,4 % sai 1. luokalla inklusiivista valmistavaa opetusta ja 37,6 % ryhmämuotoista valmistavaa opetusta. Kaikista koulutulokkaista 39,5 % oli monikielisiä ja heistä 59,7 % oli syntynyt Suomessa.</p>	<p>Vuosiluokilla 1–2 valmistava opetus järjestetään koko Espoon alueella aina inklusiivisesti oppilaan omassa lähikouluunsa.</p> <p>Alkuopetuksessa kaikki oppilaat vasta tutustuvat koulunkäyntiin, opettelevat lukemaan ja kirjoittamaan suomeksi sekä alkavat opetella eri tiedonalojen kieliä. Valmistavan opetuksen toteuttaminen inklusiivisesti alkuopetuksessa on siksi luontevaa ja hedelmällistä.</p> <p>Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa alkuopetuksen oppilas pääsee aloittamaan opiskelun heti omassa lähikouluunsa, jolloin vältetään koulun vaihtamiselta heti koulutaipaleen alussa. Yleisopetuksen luokassa opiskelu mahdollistaa vertaisoppimisen suomea puhuvilta kavereilta niin oppitunneilla kuin välitunneillakin. Oppilas pääsee integroitumaan oman ikäryhmänsä kavereiden kanssa ja sopeutuu sosiaalisesti omaan lähikouluunsa ja asuinalueeseensa. Oppilas ja huoltajat kiinnittyvät tiiviimmin kouluyhteisöön, kun oppilas opiskelee alusta asti omassa lähikouluunsa.</p> <p>Espoon koulut ovat profiileiltaan erilaisia. Inklusiivisen valmistavan opetuksen pilottiin osallistuneet koulut ovat muodostaneet omat mallinsa inklusiivisen valmistavan opetuksen järjestämiseksi. Jokaisen koulun onkin rakennettava oman profiilinsa mukainen toimintamalli inklusiiviseen valmistavaan opetukseen.</p>	<p>Matinkylä-Olarin alueen inklusiivisen valmistavan opetuksen pilotti päättyy 31.5.2025 ilman jatkotoimenpiteitä.</p>

NYKYTILA (=vaihtoehto 0)	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2 (täytä tarvittaessa)
<p>Ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa (RVAL) opiskelee Espoossa vuosittain n. 900 oppilasta. Tilastointipäivänä 20.9.2024 RVAL-oppilaiden määrä oli 707. Heistä 119 oli alkuopetuksen oppilaita. Valmistavan opetuksen opetusryhmiä on syyslukukaudella 2024 60, joista alakoulun ryhmiä (vuosiluokat 1–6) on 41.</p> <p>Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa (IVAL) opiskelee Espoossa vuosittain n. 200 oppilasta. Tilastointipäivänä 20.9.2024 suomenkielisessä perusopetuksessa opiskeli 150 IVAL-oppilasta, joista 37 osallistui pilottiin. Näistä IVAL-oppilaista 144 opiskeli alkuopetuksessa.</p> <p>Valmistavan opetuksen ryhmille on resursoitu oma luokanopettaja ja ohjaaja. Ryhmistä vapautuu paikkoja aina lukukausien päätteeksi, ja ne täyttyvät uudelleen lukukausien aikana. Valmistavan opetuksen ryhmä tuo kuitenkin koululle täyden resurssin heti lukukauden alusta. Ryhmän oppilasmäärä ei vaikuta ryhmän koululle tuomaan resurssiin. Valmistavan opetuksen ryhmän oppilasmäärä on korkeintaan 12 oppilasta.</p> <p>IVAL-oppilas tuo koululle resurssia porrastetusti sen mukaan, kuinka kauan hän on asunut Suomessa. Alle 3 vuotta Suomessa asunut oppilas tuo eniten resurssia kertoimella 2,44. 7–10 vuotta Suomessa asunut ja Suomessa syntynyt IVAL-oppilas tuo vähiten resurssia kertoimella 0,66.</p> <p>Inklusiivisen valmistavan opetuksen pilottiin osallistuneet koulut saavat resurssia sen mukaan, kuinka monta pilottioppilasta heillä on. Pilottioppilas tuo koululle 1/9 valmistavan opetuksen ryhmän resurssista, eli yhdeksän pilottioppilasta tuo koululle kokonaisen ryhmän resurssin (opettajan ja ohjaajan). Näin resurssit kohdentuvat kouluille tarkoituksenmukaisemmin IVAL-oppilasmäärän mukaan.</p>	<p>Tilastointipäivän 20.9.2024 lukujen valossa valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti alkuopetuksessa pienentää ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen oppilasmäärää arviolta n. 17 %. Vastaavasti se kasvattaa inklusiivisen valmistavan opetuksen oppilasmäärää n. 73 %.</p> <p>Alkuopetuksen oppilaiden siirtyminen inklusiiviseen valmistavaan opetukseen mahdollistaa pedagogisesti toimivampien ryhmien muodostamisen 3.–6. luokkien RVAL-oppilaille, kun näiden ryhmien ikähaitari pienenee.</p> <p>Valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti alkuopetuksessa resursoidaan samalla tavalla kuin inklusiivisen valmistavan opetuksen pilotti: yksi IVAL-oppilas tuo koululle 1/9 RVAL-ryhmän resurssista. Resurssit kohdennetaan tarkoituksenmukaisemmin todellisen valmistavan opetuksen oppilasmäärän mukaan niihin kouluihin, joissa valmistavan opetuksen oppilaita on enemmän.</p> <p>Koulujen rehtoreilla on keskeinen rooli sen johtamisessa, miten inklusiivinen valmistava opetus kussakin koulussa järjestetään. Monikulttuuriset opetuspalvelut tukevat koulujen johtoa ja henkilökuntaa inklusiivisen valmistavan opetuksen järjestämisessä ja suunnittelussa.</p> <p>Kun valmistava opetus järjestetään alkuopetuksessa inklusiivisesti, kaikki koulutulokkaat ovat mukana yleisopetuksen oppilaaksiotossa ja saavat lähikoulupaikan heti alusta alkaen. Tämä sujuvoittaa koulutulokkaiden oppilaaksioton prosessia ja helpottaa yleisopetuksen oppilaspaiikkojen tarpeen ennakoimista.</p>	<p>Nykytilan mukaisesti.</p>

NYKYTILA (=vaihtoehto 0)	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2 (täytä tarvittaessa)
<p>Kestävän kehityksen ja elinvoiman kannalta perusopetukseen valmistava opetus edistää erityisesti sosiaalista kestävyyttä.</p> <p>Ryhmämuotoinen valmistava opetus on tarkoituksenmukaista vasta maahan saapuneiden vanhempien oppilaiden kohdalla, koska ylemmillä luokilla tarvitaan arkisen kielitaidon lisäksi paljon myös eri tiedonaloja koskevaa kielitaitoa. Opettajan tarjoama tuki on tiedonalojen kielten oppimisessa tärkeää (Ahlholm, Latomaa & Väättäinen 2023).</p> <p>Alkuopetuksessa ryhmämuotoisuus ei kuitenkaan edistä vasta maahan saapuneiden lasten kotoutumista parhaalla mahdollisella tavalla. Valmistavan opetuksen ryhmästä muodostuu helposti oma irrallinen yhteisönsä, eivätkä oppilaat kiinnity väliaikaiseen valmistavan opetuksen kouluun.</p> <p>Ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa oppilas saa suomen kielen oppimisen alkuvaiheessa paljon opettajan tukea, mutta vertaisoppimisen mahdollisuuksia on vähemmän. Oppilaan siirtyessä yleisopetukseen opettajan antama tuki vähenee, mutta vertaisten tuki kasvaa. Kielen oppimisen kannalta arkisten ja ikätasoisien mallien tarve on kuitenkin suurin nimenomaan uuteen kieliyhteisöön sosiaalistumisen alkuvaiheessa (Ahlholm, Latomaa & Väättäinen 2023). Opettajan antaman tuen merkitys puolestaan korostuu myöhemmin, kun oppilas alkaa opiskella tiedonalojen kieliä (Ahlholm, Latomaa & Väättäinen 2023), eli siirtyä yleisopetukseen ja ylemmille luokille.</p>	<p>Sosiaalisen kestävyuden näkökulmasta valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti alkuopetuksessa tukee sekä lasten että heidän perheidensä kotoutumista. Alkuopetuksessa toteutettu inklusiivinen valmistava opetus mahdollistaa suomen kielen vertaisoppimisen kielen opiskelun alkuvaiheessa, jolloin vertaismallien saaminen on kielitaidon kehityksen kannalta keskeistä (Ahlholm, Latomaa & Väättäinen 2023).</p> <p>Inklusiivinen valmistava opetus edistää oppilaan kiinnittymistä omaan asuinalueeseen ja kouluuyhteisöön. Onnistunut kotoutuminen puolestaan edistää ja ylläpitää oppilaan oppimismotivaatiota. Inklusiivisen valmistavan opetuksen pilottiin osallistuneet koulut ovat raportoineet pilottioppilaiden hyvästä opiskelumotivaatiosta, jota tukevat koulussa muodostuneet kaverisuhteet suomea puhuvien lasten kanssa.</p> <p>Lapsen kotoutuminen ja kiinnittyminen kouluuyhteisöön tukee myös huoltajien ja muun perheen kotoutumista. Myös huoltajat kiinnittyvät tiiviimmin kouluuyhteisöön, kun oppilas aloittaa opiskelun heti omassa lähikoulussaan. Pilottiin osallistuneet koulut ovat raportoineet pilottioppilaiden huoltajien myönteisistä kokemuksista sekä osallistumisesta esimerkiksi koulujen vanhempainoimikuntien toimintaan. Inklusiivinen valmistava opetus edistää koko perheen kasvua aktiivisiksi espoolaisiksi.</p> <p>Matinkylä-Olarin alueen inklusiivisen valmistavan opetuksen pilotti on herättänyt kiinnostusta myös muiden oppilasalueiden valmistavan opetuksen oppilaiden huoltajissa. Mahdollisuus inklusiiviseen valmistavaan opetukseen omassa lähikoulussa voi olla vetovoimatekijä.</p>	<p>Nykytilan mukaisesti.</p>

	NYKYTILA (=vaihtoehto 0)	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2 (täytä tarvittaessa)
	<p>Espoo toteuttaa tavoitteitaan olla Suomen paras kotouttaja sekä oppimisen ja sivistyksen pääkaupunki järjestämällä valmistavaa opetusta. Ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen oppilaita integroidaan mahdollisuuksien mukaan yleisopetuksen ryhmiin eri oppiaineissa, jotta oppilaat pääsevät tutustumaan myös yleisopetuksen oppilaisiin ja käyttämään suomen kieltä.</p> <p>Inklusiivinen valmistava opetus on mahdollista niille oppilaille, jotka osaavat jo vähän suomea. IVAL-oppilaat ovat yleensä asuneet Suomessa jo pidempään, tai jopa syntyneet Suomessa. IVAL-oppilaiden kotoutuminen ja suomen kielen oppiminen on valmistavan opetuksen alkaessa jo käynnissä. Yleisopetuksen luokassa opiskeleminen vahvistaa kotoutumista ja suomen kielen oppimista entisestään.</p> <p>Ryhmämuotoinen valmistava opetus ei täysin toteuta lähikouluperiaatetta, koska valmistavan opetuksen ryhmiä ei ole kaikissa kouluissa. Oppilas sijoitetaan lähimpää mahdolliseen kouluun, mutta koulumatka voi silti olla pitkä ja haastava. Tämä tuottaa haasteita erityisesti alkuopetuksen oppilaille. Suuri osa ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen oppilaista joutuu vaihtamaan koulua valmistavan opetuksen päättyessä.</p> <p>Ryhmämuotoinen valmistava opetus ei toteuta inklusion periaatetta, joskin valmistavan opetuksen järjestäminen ryhmämuotoisesti on ylemmillä luokilla tästä huolimatta pedagogisesti perusteltua.</p>	<p>Inklusiivinen valmistava opetus alkuopetuksessa tukee Espoon tavoitteita kaventaa oppimistulosten eroja sekä olla Suomen paras kotouttaja ja oppimisen ja sivistyksen pääkaupunki.</p> <p>Omassa lähikouluksaan oppilas voi luontevasti luoda sosiaalisia suhteita oman kotinsa lähellä asuvien lasten kanssa. Koulukavereiden kanssa on mahdollista kulkea yhdessä koulumatkaa tai leikkiä vapaa-ajalla. Sosiaaliset suhteet suomea puhuvien oppilaiden kanssa edistävät kotoutumista ja suomen kielen oppimista myös vapaa-ajalla sekä motivoivat tulemaan kouluun. Pilottikoulujen oppilaat ovat opettajien ja huoltajien havaintojen sekä omien sanojensa mukaan saaneet kavereita yleisopetuksen oppilaista ja osallistuneet aktiivisesti koulujen kerho- ja harrastustoimintaan. Verrokkikouluissa haastatellut ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen oppilaat nimesivät kavereikseen ainoastaan muita valmistavan opetuksen oppilaita.</p> <p>Valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti alkuopetuksessa vahvistaa inklusiota ja lähikouluperiaatetta tarjoamalla oppilaalle mahdollisuuden saada tarvitsemansa tuki ja opetus omassa lähikouluksaan. Inklusion vahvistaminen on linjassa paitsi Espoon arvojen, myös valmisteilla olevien perusopetuslain uudistusten kanssa.</p>	<p>Nykytilan mukaisesti.</p>

NYKYTILA (=vaihtoehto 0)	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2 (täytä tarvittaessa)
<p>Ryhmämuotoinen valmistava opetus on tarkoituksenmukaista vasta maahan saapuneiden vanhempien oppilaiden kohdalla, mutta ei kuitenkaan edistä vasta maahan saapuneiden alkuopetusikäisten lasten kotoutumista parhaalla mahdollisella tavalla.</p> <p>Ryhmämuotoinen valmistava opetus ei täysin toteuta lähikouluperiaatetta tai inklusion periaatetta, koska valmistavan opetuksen ryhmiä ei ole kaikissa kouluissa. Suuri osa ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen oppilaista joutuu vaihtamaan koulua valmistavan opetuksen päättyessä.</p> <p>Valmistavan opetuksen ryhmä tuo koululle täyden resurssin silloinkin, kun ryhmä ei vielä ole täynnä. IVAL-oppilas tuo koululle resurssia porrastetusti sen mukaan, kuinka kauan hän on asunut Suomessa. Inklusiivisen valmistavan opetuksen pilottiin osallistuneet koulut saavat resurssia sen mukaan, kuinka monta pilottioppilasta heillä on.</p> <p>Suurin osa valmistavaa opetusta tarvitsevista espoolaisista koulutulokkaista opiskelee inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa, koska moni heistä on syntynyt Suomessa.</p>	<p>Valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti alkuopetuksessa tukee vasta Suomeen saapuneiden lasten ja heidän perheidensä kotoutumista Espooseen.</p> <p>Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa alkuopetuksen oppilas pääsee aloittamaan opiskelun heti omassa lähikoulussaan. Yleisopetuksen luokassa opiskelu mahdollistaa vertaisoppimisen suomea puhuvilta kavereilta niin oppitunneilla kuin välitunneillakin. Tällainen vertaisilta saatu malli on tärkeässä roolissa kielen oppimisen alkuvaiheessa.</p> <p>Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa oppilas pääsee integroitumaan oman ikäryhmänsä kavereiden kanssa ja sopeutuu sosiaalisesti omaan lähikouluunsa ja asuinalueeseensa. Oppilas ja huoltajat kiinnittyvät tiiviimmin kouluyhteisöön, kun oppilas opiskelee alusta asti omassa lähikoulussaan. Oppilaan kotoutuminen edistää myös muun perheen kotoutumista.</p> <p>Alkuopetuksen oppilaiden siirtyminen inklusiiviseen valmistavaan opetukseen vähentää ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa opiskelevien oppilaiden määrää ja kasvattaa vastaavasti inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa opiskelevien oppilaiden määrää. Se mahdollistaa resurssien tarkoituksenmukaisemman jakamisen, sujuvoittaa koulutulokkaiden oppilaaksiottoa sekä helpottaa yleisopetuksen oppilaspaikkojen tarpeen ennakointia.</p> <p>Valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti alkuopetuksessa vahvistaa inklusiota ja lähikouluperiaatetta.</p> <p>Koulut järjestävät inklusiivisen valmistavan opetuksen joustavasti ja profiiliinsa sopivalla tavalla.</p>	<p>Nykytilan mukaisesti.</p>

Päätösehdotus

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että lukuvuodesta 2025–2026 alkaen vuosiluokilla 1–2 perusopetukseen valmistava opetus järjestetään Espoossa aina inklusiivisesti oppilaan omassa lähikoulussa.

Päätösaikataulu

27.11.2024

Vaikutusten seuranta

Voimassa olevat mittarit.

Kirjaa mahdolliset lisätiedot ja merkitse tarvittaessa mihin kohtaan viittaat.

Kohdassa "Kestävä kehitys ja elinvoima" viitataan Maria Ahlholmin, Elina Väätäisen ja Sirkku Latomaan (2023) artikkeliin Vastasaapuneet ja osallisuuden rakentuminen yhteisissä ja erillisissä luokkahuoneissa. Teoksessa N. Hynninen, I. Herneaho, E. Sippola, J. Isosävi & M. Yang (toim.) 2023. *Kieli ja osallisuus – Språk och delaktighet – Language and participation*. AFinLAN vuosikirja 2023. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisu n:o 80. Jyväskylä. s. 17–47. DOI: <https://doi.org/10.30661/afinlavk.127123>.